

Asia: VN/7196/2021

Lausuntopyyntö naisten ja tyttöjen sukuelinten silpomisen ja sen valmistelun rangaistavuuden selkeyttämistä, tapon syyteoikeuden vanhentumista ja lapsensurman kumoamista koskevasta HE-luonnoksesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Naisten ja tyttöjen sukuelinten silpomista koskevat kommentit ja huomiot

Suomen World Vision näkee naisten ja tyttöjen sukuelinten silpomisen vakavana ihmioikeusloukkauksena. On yksiselitteistä, että tyttöjen ja naisten sukuelinten silpominen on jo tänä päivänä rikoslailla rangaistava teko. Kyse on törkeästä pahoinpitelystä. Tästä huolimatta yhtään tapausta ei ole päätynyt Suomessa oikeuteen, toisin kuin muissa Pohjoismaissa, joissa erillislainsäädäntöä on. Näin ollen meidän on myönnettävä, ettei tämänhetkinen rikosoikeudellinen suoja toimi eikä valtion velvollisuus tämän asian suhteen ole täyttynyt. Suomen sitoutuminen kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin sekä YK:n kestävän kehityksen tavoitteet vaativat Suomea tarttumaan tähän ongelmaan ja lopettamaan silpomisen sen kaikissa muodoissa. Rangaistussäännökset selkeyttäisivät nykytilaa kieltämällä kaikenlaiset naisen tai tytön ulkoiseen sukuelimeen kohdistuvat vahingoittamisteot sekä tällaisten tekojen valmistelun, mukaan lukien naisen tai tytön viemisen ulkomaille silpomista varten. Yhtä lailla voitaneen olettaa erillissääntelyn selkeyttävän soveltamista lain käyttäjän kannalta.

Suomen World Vision on tehnyt tyttöjen sukuelinten silpomisen vastaista työtä jo lähes 25 vuotta. Kenian ja Somalian erillishankkeiden lisäksi olemme tehneet tiedotus- ja vaikuttamistyötä Suomessa. Suomen World Vision oli myös tämän lakimuutoksen taustalla olevan kansalaislakialoitteen toimittava taho yhteistyössä Finlaysonin kanssa. Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpominen on eräiden yhteisöjen suojelema, tukema ja jopa edellyttämä normi. Tämä naista alistava ja vakavasti yksilön oikeutta ruumiilliseen koskemattomuuteen loukkaava käytäntö on todellisuutta myös Suomessa. Silpominen ei kuitenkaan rajoitu vain itse silpomiseen, joka voi aiheuttaa pysyvää henkistä ja fyysistä kärsimystä sekä lukuisia terveyshaittoja. Kyseessä on laajempi ilmiö rinnakkaisyhteiskunnissa, joissa uskonnon, perinteen tai kulttuurin perusteella oikeutetaan naiseen kohdistuvaa väkivaltaa ja lain rikkomista tavalla, joka asettaa näiden yhteisöjen tytöt eriarvoiseen asemaan.

2. Naisten ja tyttöjen sukuelinten silpomisen valmistelua koskevat kommentit ja huomiot

Suomen World Vision kannattaa naisten ja tyttöjen sukuelinten silpomisen valmistelua koskevaa lakimuutosta. Naisten sukuelinten silpomisen valmistelun kriminalisointi tukee osaltaan ennaltaehkäisevää työtä.

3. Rikosoikeudellista vanhentumista koskevat kommentit ja huomiot

Suomen World Vision kannattaa ehdotettuja muutoksia rikosoikeudelliseen vanhentumiseen liittyen.

4. Lapsensurmaa koskevat kommentit ja huomiot

-

5. Kommentit ja huomiot esitysluonnoksen johdosta muihin lakeihin tehtäviin muutoksiin

-

6. Muut esitykseen liittyvät kommentit ja huomiot

Suomen World Vision haluaa kiittää työryhmää siitä, että he ovat nostaneet esiin myös tarpeen pyrkiä vaikuttamaan asenteisiin sekä mahdollisten rikosentekijöiden käyttäytymiseen niissä rajoissa, joissa siihen on mahdollista vaikuttaa rikoslain keinoin. Yhteisöissä, joissa silpominen on tavanomaista, sitä ei rinnasteta väkivallantekoon tai pahoinpitelyyn. Päinvastoin suvun vanhimmat pyrkivät vahvistamaan tytölle yhteenkuuluvuuden yhteisöön ja sitä kautta paremman tulevaisuuden. Ennakkotapausten puuttuessa viesti yhteisöjen sisällä on myös se, ettei silpomisesta tule tuomioita. Erilliskriminalisointi ilmaisee jyrkän, tuomitsevan kannan ja korostaa silpomisen paheksuttavuutta poistaen tällä hetkellä vallitsevan tulkintavaran. Tyttöjen silpomisen tulisi olla yksiselitteisesti Suomessa väärin. Erilliskriminalisointi antaa myös viranomaisille enemmän tukea ja uskallusta puuttua tähän rikollisuuden muotoon. Tiedollisten oikeuksien merkitys on myös tärkeä uhrin ja tuen saamisen näkökulmasta.

Gothóni Annette
World Vision Finland